

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
ezimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Aron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Kolozsvári harmadik tenyész-állatkiállítás programja. — A kolozs-monostori vetőmagvizsgáló allomás t. — Kertészeti-gyümölcsészeti szakosztályunk működése 1884-ben. **Szentgyörgyi Lajos**. — Pályázati hirdetés. — Egyveleg: Gyűlési meghívó. Értesítés. Monostori juhvásár. Ápril havi meteorologiai észleletek. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Kolozsvári harmadik tenyész-állatkiállítás

1884. évi augusztus 30., 31., szeptember 1-ső és 2-ik napjain

a kolozsvári sétatéren

rendezi az erd. gazdasági egylet állatkiállítási szakosztálya.

A kiállítás czélja kizárólag az erdélyrészi állattenyésztés fejlesztése s emelése lévén, ennél fogva csak is a régi Erdélyben (tehát a volt ugynevezett „kaposolt részeket“ is ideértve) tenyésztett állatok lesznek arany vagy pénzdijjal jutalmazhatók.

Másutt tenyésztett állatok ugyan szintén bemutatathatók, de csakis díjszerű oklevelet nyerhetnek.

Az eddigi egységes díjak helyett két kategória lesz felállítva: aranydíj a nagyobb birtokosoknak és pénzdíj a kisebb birtokosoknak, azaz kiknek birtoka 50 holdat nem halad, ide számítatván a gazdatisztek, lelkészek, tanítók és körjegyzők is. Ha a kisbirtokosnak arra való állatja van, az a kítűzött aranydíjra is versenyezhet, de nem megfordítva.

A kiállítás a következő osztályokból áll:

I. osztály: Ló.

1. Luxus ló.

a) Könnyű háta fajta:
aranydíj 25, 15, 5 arany,
pénzdíj 50, 25, 15 forint.

b) Nehezebb háta fajta:
aranydíj 20, 10, 5 arany,
pénzdíj 40, 20, 10 forint.

2. Gazdasági ló (ide értve a székely lovat is.)

aranydíj 10, 5, 3 arany,
pénzdíj 20, 15, 10 forint.

II. osztály: Erdélyi magyar szarvasmarha.

1. Tenyész-bika 3 évesen tul.

Ezen alosztály pénzdijaira községi bikák is pályázhatnak.
aranydíj 30, 15 és 10 arany,
pénzdíj 50, 30 és 15 forint.

2. Bika 2—3 éves:

aranydíj 15, 10 és 5 arany,
pénzdíj 30, 20 és 10 forint.

3. Bika 1—2 éves:

aranydíj 10, 7 és 3 arany,
pénzdíj 25, 15 és 10 forint.

4. Fejős tehén borjastól:

aranydíj 15, 10 és 5 arany,
pénzdíj 30, 20 és 10 forint.

5. Fejős tehén borju nélkül:

aranydíj 10, 7 és 3 arany,
pénzdíj 20, 15 és 10 forint.

6. Üsző 2—3 éves:

aranydíj 7, 5 és 3 arany,
pénzdíj 15, 10 és 5 forint.

Külön díjak.

I. A 4. Fejős tehén borjastól című alosztályban:
Nyolcz darab arany, adja a torda-aranyosi gazdasági egylet, mely díjat azonban csakis torda-aranyosmegyei kiállító nyerhet el.

II. A 4. és 5. Fejős tehén borjastól, vagy a nélkül című alosztályban:

Egy száz forint, adja sz. kir. Kolozsvár városa.
Pályázhatnak kolozsvári kisbirtokos (azaz legfeljebb 50 holdnyi gazdasággal bíró) gazdák.

Első díj 50 forint, a tulajdonos-kiállító saját nevelésű teheneért.

Második díj 25 forint } oly tehénért, melyet a
Harmadik díj 15 forint } kiállító legalább egy
Negyedik díj 10 forint } év óta bír.

Jutalom a viszonylag legjobb állatnak is adandó, ha legalább 5 kiállító jelentkezik.

III. osztály: Idegen fajta szarvasmarha.

1. Bikák:

aranydíj 10, 7 és 3 arany,
pénzdíj 20, 15 és 10 forint.

2. Tehenek és üszők:

aranydíj 10, 5 és 3 arany,
pénzdíj 15, 10 és 5 forint.

IV. osztály: Bival.

1. Bikák:

aranydíj 15, 10 és 5 arany,
pénzdíj 30, 20 és 10 forint.

2. Tehenek és üszők:

aranydíj 10, 5 és 3 arany,
pénzdíj 20, 10 és 5 forint.

V. osztály: Juh.

Kiállítandó legalább 5 db. 1 kossal. A juhesoportokban egy példány a teljes évi növéssü gyapjával legyen ellátva, egy másik pedig egészen megnyirva mutatassék be.

1. Hazai fajta:

aranydíj 10, 5 és 3 arany,
pénzdíj 20, 10 és 5 forint.

2. Idegen fajták és keresztezések:

aranydíj 6, 3 és 1 arany.

Külön díj.

Az 1. hazai fajta című alosztályban:

Négy darab arany, adja a torda-aranyosi gazdasági egyesület, melyet azonban csakis torda-aranyos megyei kiállító nyerhet el.

VI. osztály: Sertés.

Kiállítandó legalább 3 db. 1 kanzal.

1. Hazai fajta:

aranydíj 10, 5 és 3 arany,
pénzdíj 20, 10 és 5 forint.

2. Idegen fajták és keresztezések:

aranydíj 6, 3 és 1 arany.

VII. osztály: Baromfi.

Kiállítandó egy törzs, azaz 1 hím és 2 nőtény.

Tyuk, gyöngytyuk, lud, récze, pulyka és galamb.

Díjak 50 forint értékig, melyeket a bíráló bizottság belátása szerint fog csoportosítani s oda ítélni.

VIII. osztály: Tejelési próba osztály.

Ezen osztályban kizárólag a próbafejések alkalmával nyert teja abszolút mennyisége dönt.

1. Erdélyi magyar és idegen fajtájú fejős tehének.

A II-ik osztály 4-dik és 5-dik alosztályára, valamint a III-ik osztályra bejelentett tenyészttehének kívánatra itt is versenyezhetnek:

aranydíj 7, 5 és 3 arany,
pénzdíj 20, 15 és 10 forint.

2. Bival tehének:

aranydíj 6, 3 és 1 arany,
pénzdíj 15, 10 és 5 forint.

IX. osztály: Hízó állatok.

(Tekintet nélkül a fajra és nemre.)

1. Szarvasmarha:

aranydíj a legjobban hizottnak 7, 5 és 3 arany,
pénzdíj " " " " 20, 15 és 10 forint.

2. Sertés:

aranydíj a legjobban hizottnak 5, 3 és 1 arany,
pénzdíj " " " " 15, 10 és 5 forint.

Kitűzött arany- és pénzdíjakon kívül minden osztályban kellő számú dícsérő oklevelek állanak rendelkezésre.

* * *

A kiállítási napirend a következő:

Első nap: Szombaton, augusztus hó 30-án reggel 7 órától délután 2 óráig a bíráló bizottságok működése, mialatt a látogatás tiltva van.

Délután 2 órakor a kiállítás megnyitása, 4—7 óráig zene, belépti díj e napon 1 forint.

Második nap: Vasárnap, augusztus hó 31-én délelőtt 9 órakor lóvásár és lóárverés, délelőtt 12—2 óráig és délután 4—7 óráig zene, belépti díj e napon 30 kr.

Harmadik nap: Hétfő, szeptember hó 1-én marhavásár, délután 4—7 óráig zene, belépti díj e napon 50 kr.

Negyedik nap: Kedden, szeptember hó 2-án a marhavásár folytatása, délután 3 órakor a díjak kiosztása, 4—7 óráig zene, 7 órakor a kiállítás bezárta.

Katonák (az őrmesterig bezárólag) és gyermekek a belépti díjoknak felét fizetik.

Névre szóló állandó belépti jegynek (mely mind a négy napon tulajdonosa által bárhányszori belépésre használható) ára 2 frt.

A kiállítás naponta délelőtti 9 órától este 7 óráig nyitva áll. —

Egyszeremint figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy a kiállítás előtt és alatt folynak le:

az állatkiállítási szakosztály közgyűlése augusztus hó 29-én délelőtt 9 órakor az erdélyi gazd. egyesület titkári hivatalában;

a kolozsvári lóversenyek augusztus hó 29-én és 31-én, mindenkor délután 2 órakor;

az új kolozsvári országos vásár és pedig augusztus 29-én lóvásár, augusztus 30. és 31-én baromvásár, szeptember 1-én és következő napjain terménvásár.

Általános tudni valók.

1. A kiállítás állandó helye a kolozsvári sétátérnek északnyugati oldalán a czéhra külön elkerített területen van.

2. A bejelentések folyó évi augusztus hó 1-étől kezdődőleg az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatalához Kolozsvárra címzendők és legkésőbb augusztus hó 15-ére beküldendők; a szükséges bejelentési ívek díjtalanul küldetnek meg. A bejelentő az iv minden rovatának pontos és hiteles kitöltéséért felelősséget vállal. Különösen fontos, hogy az illető állat netáni eladási vagy kikiáltási ára számmal és betűvel legyen kirva, az áraknak méltányos megállapítását úgy a kiállítási vásár, mint az egyesek érdeklében a t. tulajdonosok teljes figyelmébe ajánljuk.

3. Minden bejelentéshez az esedékes helypénz is melléklendő, e nélkül a bejelentés tekintetbe vétetni nem fog.

A helypénz a kiállítás tartamára következőleg van megállapítva:

I. Lovaknál	} mén vagy csikós kanczának külön rekesz (bon) 5 frt. egyed lovaknak állás . . . . . 3 "
II., III., IV., VIII. és IX. szarvasmarha és bivalokuál	
V., VI. Juhok és sertéseknél csomónként	2 "
VII. Baromfinál törzsenként	50 kr.
IX. Hizott sertés darabonként	1 frt.

A kiállításra küldött állatokat a helypénz nyugta igazolja.

4. Arany vagy pénzdíjat csak tenyésztő nyerhet.

Az oda ítélt díjakat jelző táblácskák kifüggesztése a bíráló bizottság működésének befejeztével azonnal történik.

5. Az augusztus 31-ére kitűzött loárverésen bárminő nem kiállított lovak is — 1 frt. engedély díj lefizetése mellett — elővezethetők és eladhatók.

6. A bíráló bizottság részben a gazdasági egyleteknek e célból felkért t. kiküldöttjeiből, részben a rendező bizottság által közvetlenül meghívott szakemberekből alakul.

A bírálat az értékszámrendszer szerint történik; a bíráló bizottság szabályzata jelen értesítés függelékében olvasható.

Kiállító a saját osztályában bíráló nem lehet.

7. A bejelentett állatoknak legkésőbb augusztus hó 30-án reggeli 6 órakor (a kellő egészségügyi bizonyítványokkal ellátva) helyt kell lenniök és a kiállítást még eladásuk esetén is — szeptember hó 3-iki hajnal előtt elhagyniök nem szabad. — Miután azonban a bírálat nyomában a megnyitás után meg fog történni, a t. kiállítóknak érdekükben áll állataikat már a megelőző napon (tehát augusztus hó 29-én) elhozni s elhelyezni, hogy az állatok a helyet megszokják s a netán távoli utnak fáradalmait kipihenjék.

Szilaj állatoknál maga a tulajdonos tartozik gondoskodni, hogy azok sem a személyzetet, sem a látogatókat ne veszélyeztessék.

8. Az állategészségügyi s állatrendőri felügyeletet az e célra külön megbízott állatorvos gyakorolja.

9. Azon kiállítóknak, kik takarmányról saját maguk gondoskodni nem kívánnak, a rendező bizottság fog piaczi áron jó minőségű takarmányt rendelkezésre bocsátani.

10. Azon kiállítók vagy látogatók, kiknek a kiállítás tartamára szállásra van szükségök, sziveskedjenek e tekintetben ideje korán Bartha Lajos urhoz Kolozsvárra fordulni, még pedig annyival is inkább, mert egyidejűleg országos vásár fog tartatni, mely alkalommal a vendéglők zsufolóság szottak megtelni.

11. Minden kiállító kívánatra saját személyére szóló egy darab allandó szabad jegyet nyer. Az állatokat gondozó személyzet szines karkötőt visel, melyért darabonként 40 krajczár fizetendő s a bejelentéssel egyidejűleg be-

küldendő. E karkötőt másnak átengedni 5 frt. büntetés terhe alatt tilos.

A kiállító nevét jelző czim tábláért minden bejelentési szám után — a baromfit kivéve — 10 krajczár fizetendő.

12. Az állatok tűz elleni biztosításának költségeit a rendező bizottság hordozza, ellenben más károk és veszélyekért felelősséget nem vállal.

13. Ki cselédet nem küldhet, annak állatait a rendező bizottság gondoztatja és pedig a ló, szarvasmarha és bival osztályokban naponként és darabonként 50 krajczárért, juhat és sertést naponként és darabonként 10 krajczárért, a baromfi gondozásáért külön díj nem jár.

14. A kiállítási istálló helyiségeket a helypénzt fizetett állatok csak is egy nappal a kiállítás megnyitása előtt (tehát augusztus hó 29-én) és egy nappal annak bezárta után (tehát szeptember hó 3-án) vehetik igénybe.

15. A kiállítási állatok szállítására nézve a vasutaknál a következő engedmények állanak fenn:

Állatok neve	Díjtételek drb. és kilométerenként o. é. b. j. kr.
Lovak, öszvérek, csikók — 1 drb. feladásánál .	3.43
" " " " legalább 2 db. feladásánál	1.71
Szamarak, bikák, ökrök és tehenekért	1.58
Borjuk és hizott sertésekért	0.79
Szopós borjuk, sovány sertések, kecskék, juhok, kos, ürü és kecske-bakokért	0.26
Süldők, malaczkok, gödölye és bárányokért	0.13

E díjtételben a kezelési illeték már bennfoglaltatik, azokhoz azonban a szállítási adó még hozzá számítandó.

Ketreczekbe zárt szárnyas-állatokért a tényleges súly alapján 100 kilogramm és kilométerenként 0.26 bankjegy-díj számítottatik, mely egység tételben a kezelési illeték már bennfoglaltatik, a szállítási adó azonban még hozzá számítandó.

Az állatkísérőknek a III. osztályban való utazásra menet s jövetkor mindenkor személyvonatra szóló fél III. osztályu menetjegyet kell váltaniök.

Fenti díjtételek ugy az oda, mint a visszaszállításra nézve is érvényesek.

A fentebb felsorolt kedvezményes díjtételekhez a következő feltételek köttetnek.

1. A küldemények a szállító levelen kívül a kiállítási bizottság által kiállított a küldő nevét s a küldemény megjelölését kitüntető bizonyítvánnyal kísérendők. Ezen bizonyítványt a rendező bizottság a bejelentési iv vétele után azonnal megküldi.

2. A visszaszállításnak ugyanazon irányban kell történni, mint melyen az oda szállított.

3. A visszamenő állatokat kísérő szállító levélhez azon fuvarlevél is csatolandó, melylyel az áru odaszállított; azonkívül mindkét fuvarlevélnek záradékkal kell ellátva lennie, melyben a kiállítási bizottság bizonyítja, hogy a tárgyak bár kiállítva voltak, de nem adattak el.

4. Az oda-szállításra vonatkozó fuvarlevél a félnek nem adatik vissza, hanem a vasut birtokában marad.

A meliék illetékek, úgy mint: érték biztosítás, fekbér stb. az általános határozmányok alapján számíttatnak.

A szállítási kedvezmények táblai kimutatása jelen értesítés függelékét képezi.

Az egyes teendőök és szakok végzésére, képviselőjére és felügyelőjére a következő beosztás van megállapítva:

I. Elnök: Báró Bánffy Ádám szakosztályi elnök.

II. Képviselő a bíráló bizottságnál és tenyésztő-állat vásárnál: Sigmund Dezső alelnök.

III. Közrend és hatósági képviselő: Nagy Mór, városi tanácsos.

IV. Sétatér-egylet képviselője: Kövály László.

V. A ló-osztály főnöke: Gróf Bethlen Gergely.

VI. A szarvasmarha, bival és hizó osztályok főnöke: Benigni Sámuel.

VII. Juh és baromfi osztályok főnöke: Báró Bánffy Ernő.

VIII. Sertés osztály főnöke: Vörös Sándor.

IX. Építkezés és díszítés: Ditrói József.

X. Állatorvosi felügyelet a vasutnál: Reich Albert.

XI. Állatorvosi felügyelet a kiállításon: Sáro-sy Pál.

XII. Pénztári felügyelet: Dr. Hintz György, gazd. egyleti pénztárnok.

XIII. Pénztári ellenőrzés: Tauffer Ferencz.

XIV. Ügyvezetés és iroda kezelés: Gamauf Vilmos, gazd. egyleti titkár.

Netán kívánt részletesebb felvilágosításokkal az erdélyi gazdasági egylet titkári hivatala Kolozsvárrt teljes készséggel és gyorsan szolgál.

Kolozsvárrt, 1884. május 1-én.

Az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási szakosztályá-nak rendező bizottsága.

Báró Bánffy Ádám,
elnök.

Gamauf Vilmos,
jegyző.

* * *

Függelék.

A bíráló-bizottság szabályzata.

I. A bíráló-bizottság, melynek élén egy elnök és egy alelnök áll, a kiállítási programban felsorolt csoportoknak megfelelőleg kilencz osztályra oszlik.

II. A bíráló-bizottság tagjai 1884. évi augusztus hó 30-án reggel 7 órakor a kiállítás helyszínén, a rendező-bizottság alelnökénél, Sigmund Dezsőnél jelentkeznek, ki a megalakulást vezetni fogja.

III. A bíráló-bizottság elnöksége jogosítva van a hiányzó tagokat, a rendezőség képviselőjének meghallgatásával, — más szakértők felkérése által pótolni.

IV. Az alakuló ülés befejeztével az egyes jury-osztályok külön felkért elnökeik vezetése alatt haladék nélkül munkához fognak és a bírálatot — szükség szerint alosztályokra oszolva — még ugyanazon napon délutáni 2 óráig befejezik.

V. A bírálat az u. n. értékszámrendszer szeriut történik, az arra szükséges rovatos táblázatok a tagoknak már a felkérés alkalmával kiküldetnek.

VI. Minden jury-osztály a maga kobeleből jegyzőt választ; a kiállított állatokról netán kívánt bővebb felvilágosítást az osztályvezető urak fognak adni.

VII. Arany- vagy pénzdíjjal csak „a régi Erdély”-ben (tehát a volt u. n. kapcsolt részeket is ide értve) tenyésztett állat jutalmazható.

Másutt tenyésztett állat csak dícsérő oklevelet nyerhet.

VIII. Arany- vagy pénzdíjat csak tenyésztő nyerhet.

IX. Kiállító a maga osztályában bíráló nem lehet.

X. Ugyanazon állat ugyanazon alosztályban csak egyszer nyerhet arany- vagy pénzdíjat.

XI. Minden állat csak azon alosztályban díjazható, mely-be neme, fajtája, kora, vagy használhatósága szerint és a bíráló bizottság ítélete alapján tartozik.

XII. Ha egy alosztályban csak egy tenyésztőnek vannak abszolút becsü állatai kiállítva, akkor ezekkel az összes kitzüött díjakra versenyezhet.

XIII. Minden jury-osztály önállóan rendelkezik a kitzüött általános és külön díjakról; de a díjak áthelyezése egy osztályból vagy alosztályból a másikba megengedve nincs.

Dícsérő oklevelek ad libitum állanak rendelkezésre.

XIV. A bíráló-bizottság ítélete ellen fellebbezésnek nincs helye.

XV. A bírálati eljárás befejeztével az összes bizottság ugyancsak augusztus hó 30-án délután 5 órakor az erdélyi gazd. egylet irodájában zárulásra gyül össze s a felvett jegyzőkönyvek tudomásul vétele után általános jelentést szerkeszt, mely a kiállításon tapasztalt előnyöket és hiányokat röviden felsorolva, a gazdaközönség figyelmét a követendő helyes irányra felhívja.

A k-monostori vetőmagvizsgáló állomás.

Hazánk földmívelési viszonyainak előmozdítására nem csekély jelentőségűek az u. n. vetőmagvizsgáló állomások. Ezeknek célja az, hogy ellenőrizzék a magkereskedést s ez által megvédjék a gazdaközönség érdekeit e téren a hamisítások és visszaélések ellen. Némethonban régóta léteznek, sőt virágoznak ilyenmü állomások, míg nálunk csakis a közelmúltban keletkeztek azok.

Az első ily állomás M.-Óváron nyitattott meg a gazd. akadémián; erre következett a budapesti, mely nem egészen természetes kapcsolatban az állatorvosi tanintézetten helyeztetett el; s végre a f. év febr. havában Debreczenben, Kassán, Keszthelyen s K.-Monostoron nyitattak ily állomások az illeő gazd. tanintézeteken, — úgy, hogy ez időszerint az ország 6 ily állomással rendelkezik már.

A m.-óvári, s centralis helyzeténél fogva még inkább a budapesti, kellő — sőt az utóbbi tulhalmozott — keresletnek is örvend; — a többieknek is bizonyára már a legközelebbi évben meg lesz a kellő munkaanyagok.

Ha a k.-monostori állomás naplójába betekintünk, azt látjuk, hogy bár már az „idény” vége felé közelg, a bekül-

dött vizsgálendő magmustrák lajstroma még csak a 8. sz.-nál jár, — a mely szám kétségtelenül nagyon is csekély. Ezt azonban irányadónak venni nem lehet; mert az állomás a jelen időre későn nyílt meg, későn szereltetett fel, nem is volt rá idő, hogy a gazdák annak létesüléséről tudomást vehessenek, — s hisszük, hogy a jövő évben ezen állomás is igazolandja létjogosultságát, s azt a gazdák tömegesen fogják küldeményeikkel felkeresni.

Az állomás kereskedők számára igen csekély díjért teszi a vizsgálatokat. Gazdák számára pedig minden oly vizsgálatot, mely gyakorlatilag jelentőséggel bír, egészen ingyen teljesít. Ily ingyen vizsgálatok nevezetesen az azonos ságra, csiraképessegre, arankára, mennyileges tisztaságra, használati értékre vonatkozó vizsgálatok.

Az állomások felállításánál tisztán a magyar mezőgazdaság emelésének kérdése forgott szóban, s épen e körülménnyel fogva lettek azon gyakorlati értékű vizsgálatok gazdák számára ingyeneseknek deklarávalva.

Az ingyenes vizsgálatok közt igen nevezetes a használati érték meghatározása. — Mi legyen az, s miként lehet ezt kifejezni?

Megvilágosítom egy példával:

Tegyük fel, hogy valamely magból, mondjuk I. sz. magból minden száz magra esik nyolczvan csiraképes mag, az az a magvak csiraképesége 80%. — Egy másik, mondjuk II. sz. magból pedig minden százra esik hetven csiraképes mag, az az a magvak csiraképesége 70%. — Ebből az következne, hogy az I. sz. mag minden esetben jobb s értékesebb a II. sz.-nál. — Pedig a dolog nem minden esetben így áll, mert még az is határoz, hogy mennyire tiszta a mag. Ha pl. az I. sz. magnak tisztasági százaléka 80, a II. sz.-nak pedig 95 volna, akkor úgy lesz a dolog, hogy mégis a II. sz. mag jobb s értékesebb. — Ezen értéket, mely tehát két tényezőtől t. i. a csiraképeseségből és tisztaságból tünik ki, nevezzük használati értéknek.

De nem lehet-e a két tényezőtől keletkezett használati értéket egy számmal kifejezni, mert hiszen mindig két-két számot összehasonlítani bajos dolog? — Felelet: lehet; s tényleg a használati értéket, ama két számból kiszámítva, egy számmal szokták kifejezni. Ezen egy számot úgy kapjuk meg, ha a csirázási és tisztasági százalékot egymással szorozzuk s az egészet százzal elosztjuk.

Ez értelemben a nevezett esetekben az I. sz. mag használati értéke:

$$80 \times 80 : 100 = 64 \text{ azaz hatvannégy,}$$

a II. sz. mag használati értéke:

$$70 \times 95 : 100 = 66.5 \text{ azaz hatvanhat és fél.}$$

Tehát ime a felvett esetben a II. sz. mag, mely csiraképessegre mögötte áll az I. sz.-nak, mégis értékesebb s több pénzt ér, mint az I. sz.

Azon óhajjal zárjuk be e rövid ismertetést, vajha gazdáink saját érdekükben mentől nagyobb mérvben vennék igénybe jövőre az állomások ezen tisztán a mezőgazdaság érdekében alkotott intézményét.

Végül megjegyezzük, hogy a k.-monostori vetőmagvizsgáló állomás készséggel szolgál bárkinek is alapszabályaival s mindennemű körébe vő felvilágosításokkal. t.

Kertészeti-gyümölcsészeti szakosztályunk működése 1884-ben.

I.

Szakosztályunk — csak a megszokottságnál fogva is — összeült, már a legelső szerdán (jan. 2.) s id. Bodor Pál szertve tisztelt elnöke vezetése mellett — munkáját folytatóandó — tanácskozott ujév teendői fölött.

Mindenek előtt, szokott szívélyességgel üdvözölte elnök a szép számmal megjelent tagokat s áldásos sikert kívánt a szerény kis testület ujévi munkálkodására; — kinek lelkesítő jó kívánságát hasonló meleg érzéttől jövő szavakkal viszonzták a jelen levők.

Gamauf titkár tagtárs előterjesztése alapján örömmel vétett tudomásul, hogy az igazg. választmány által az 1885-ik országos kiállítás erdélyi gazd. egyleti 12-tős bizottságába szakosztályunkból is Veress Ferencz és Szabó Sámuel személyében két tag választott be.

S aztán, már a jelzett kiállítás alkalmából is — eihatóroztatott, hogy szakosztályi üléseinket az uj évben is legalább egyszer minden héten megtartjuk és pedig a legcélszerűbbnek bizonyult szerda délutáni 5 illetőleg 6 órakor.

Még egy pár tárgy megbeszélése után izlettettek e sorok írója utján a N.-Enyedi kiállításról nagyszerű Belmont (br. Kemény Lászlóné Alsó-Gáldi gyönyörű gyűjteményéből) és igen szép és jó Harbert Rteje (136. E betűs) a tordai kiállítványból, — továbbá elnök s jegyzőtől a már számtalanszor jelzett finom Grawensteini, Blenheimi Rte, Canadai Rte, Londoni és Ribston pepinek és téli arany parmén, — a körték közül, elnöktől Olivier de Serres, Manna Colmár, Jaminette és Jozéffina, — Szenkowich Mártontól különös szép és jó Nemes Colmár és Ferdinánd korona-örökös körte példányok, mely utóbbiak az enyedi kiállításon levők közt is mindannyiunkéinál kiválóbbaknak tüntek föl.

A jan. 9-én tartott ülésben — hol Béli Gergely tagtárs öngyméltósága is jelen volt — készséggel engedett a szakosztály Dezső Miklós „Pécs-Baranya vidéke“ szőlészeti tanára, s a gyümölcsészet terén is buzgó fiatal üggytárs azon kérésének, miszerint kiadandó ojtóványok termelése tekintetéből megválasztott gyümölcsfajainkból, az egészen új alapra helyezkedett „Pécs-Baranya megyei gazdasági egylet“nek ojtógalyakkal szolgáljon, — az levén ez eszme megteste-sítőjének — Dezső borászati tanár tisztelt ügyfelünknek intenciója, hogy egyszerre ültesse át „választottainkat“, mint „kipróbált fajainkat“ hazánk legkeletibb kerületéből annak egészen nyugoti részébe, az áldott fekvésű Dunántuli kerületbe.

Vajha a véghetetlen fáradsággal és csaknem kinszenvedéssel járó kísérletezés helyett, más testületek is ilyenmü „császármetszéssel“ kívánánuak segíteni magukon!

E szerint tehát pár év múlva Pécsen is kaphatók lesznek ugy ojtógalybau, mint ojtoványokban az „Erd. Gazda“ ez évi folyama 10-dik számában általunk közzétett „15 féle alma- s 21 féle körténk“, — s hisszük, hogy rövid időn hazánk más derekabb gyümölcsészeti telepéről is.

Megbízott jegyző, hogy a „Széchényi Rte almát“ hazánk ismertebb helyeiről, nevesebb pomologusaitól kérje be, hogy annak valódisága felől is meggyőződést szerezhessen a szakosztály, — de azért is, hogy az általunk is nagyra becsült Veress-féle „késői piros van Mons Rte“-tel, mely némely társunk állítása szerint azonosnak mondatik a Széchényivel — tisztába jöhessünk.

Kérésünk eredményeül egy helyről válaszul azt kaptuk, hogy elfogyott s különben sem más, mint a mi jeles Sóvárink (a Gyüm. Vázl. szerinti Daru alma) s más helyekről pedig, hogy jövőben gondjuk lesz rá kérésünknak eleget tenni; legtöbbektől szokás szerint még feleletet sem. — S pedig ez így nem igen nagy tisztesség.

Szerény kis testületünk e tekintetben sem igen szolgáltat panaszra okot, — s pedig bizony-bizony jóformán kijut ennek is a „tiszteléből való munkálkodásból. — Hanem hát csak úgy lehet elébb vinni az ügyeket, ha nem restelkedünk egymással készséggel szóváltásba s illetve segédkezésbe elegetni.

Bizalommal hívjuk föl hát szakegylet- és hasonfoglalkozású társainkat, fogjunk kezét, karoljuk egymást illő barátsággal, — hogy édes hazánk áldott pomologikus közösügye fényre derüljön!
(Vége köv.)

Szentgyörgyi Lajos,
szakosztályi jegyző.

Pályázati hirdetmény.

A zemplénmegyei gazdasági egyesülé. folyó évi február 23-án Nagymihályban tartott közgyűlésének határozatából, pályázat nyitattik egy a népiskolák használatára alkalmas gazdasági kézi könyvre (gazdasági kátéra). Az irány, melyre a súly fektetendő, főbb vonásaiban következőkben jelezte: A talaj ösmertetése. A föld értéke, termőképessége, mivélésének eszközei: árkolás, rigolirozás, szerbtövis irtása sat. A földmivélés alapelvei: szántás, boronálás, trágyázás, magtisztítás, vetés, aratás, cséplés sat. Takarmányok: réti és mesterséges takarmányok, mint répa, lóhere, luczerna sat. termesztése. Termények: buza, rozs, árpa, zab, köles, kukorica, tatarka, krumplic sat. termesztése. Állattenyésztés: a vonó és haszon állatok tenyésztése és könnyen megismerhető betegségei és azok gyógyszerei. Apró háziállatok tenyésztése, betegségeik és azok orvos szeri. Kertészet: u. m. vadonczok tenyésztése ojtása, a csemeték kiültetése és felnevelése, a gyümölcs leszedése és kezelése, a fáknak hernyóktól tisztítása, sat. Szőlészet, u. m. a szőlő ösmertetése, szaporítása, homlítása, oltása, metszése, megmunkálása, szüretelése sat. Trágya: annak készitési módja, alkalmazása, kihordás ideje és elosztatása, értéke és 1200 ölenként szükséglete. Vetésforgás: előnyei és módjai.

Pályázati feltételek: 1. A pályaművek jeligés levéllel 1884. december hó 1-ig Viczmándy Ödön zemplénmegyei gazd. egyteti alelnökhöz S.-A.-Ujhelybe küldendők be. 2. A bíráló bizottság az absolut becsü munkát fogja csak díjazni. A díjra nem érdemesített munkák a jeligés levelekkel a szerzők tulajdonaik maradnak, azok a felbontatlan levelekkel részökre visszaszolgáltattanak. 3. A díjazásra érdemesített mű a szerző tulajdona marad ugyan, de joga leend ezen gazdasági egyletnek azt 2000 példányban saját céljaira kinyomatni és felhasználni. 4. A pályadíj 20 drb 10 fritos aranyban állapittatik meg, a mely a nyertes mű szerzőjének a bíráló bizottság által odaiteltvén, a gazdasági egylet pénztárából kifizettetik. 5. A mű rövid kérdések és feleletekben népszerű nyelven szerkesztessék és a magyar eredeti szöveg mellett az itteni használatbau lévő tót nyelven — párhuzamosan fordításbau is bemutatandó leend. 6. Ha a nyertes szerző a tót nyelvet nem bírja, és magyar nyelven absolut becsü művet mutatott be, a pályadíj kiadandó, és a mű lefordításáról a gazdasági egylet gondoskodik.

S.-A.-Ujhely, 1884. april 20-án.

A zemplénmegyei gazdasági egyesület megbizásából:
Viczmándy Ödön,
gazd. egyt. alelnök.

EGYVELEG.

— Gyűlési meghívó. Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya 1884. évi május hó 8-án délután 3 órakor ülést tart az egyleti irodában (Bel-Monostor-utca 8, szám, földszint, jobbra), melyre a t. tagok ezennel tiszteletteljesen meghivatnak.

— Értesítés. Az erdélyi gazdasági egylet kertészeti szakosztálya üléseit a további intézkedésig minden szerdán délután 6 órakor fogja megtartani az egyleti irodában (Belmonostor-utca 8. sz.)

— A monostori jnhvásár april hó 28., 29. és 30. napjain folyt le kedvezőtlen időjárás mellett, minek lehet tulajdonítani, hogy ezen jóhírű vásárra aránylag csekély állat lett behajtvá; — a vásárra hajtott juh állomány 1500—2000 drbot tett ki s a kedvezőtlen idő daczára a kereslet elég élénk volt, az állatok nagyrészt elkeltek; — fizettek a juhokért páronként báránystól 18—24 frotot, a kosokért 9—12 forintot darabonként.

— April havi meteorologiai észleletek. A keozs-monostori állomás észleleteiből közöljük az april havi összevont adatokat, u. m. légnyomás (tengerszinre redukálva) középátlaga 754.0, legmagasabb april hó 1-én 760.9, legkisebb april hó 19-én 746.2 milliméter, középhőmérséklet C° 8.5, legmagasabb april hó 18-kán 19.7, legkisebb april hó 7-én —2.4. A páranymás átlaga 7.0 millimeter, a légnedvesség százalékanak átlaga 80. A napontai 3-szori észlelésnél előfordult: szélesend — szor, szél 90-szer, ugyanis északi szél 6-szor, északkeleti szél 12-szer, keleti szél 26-szor, délkeleti szél — szor, déli szél 1-szer, délnyugoti szél — szor, nyugoti szél 38-szor és északnyugoti szél 7-szer. A csapadékos napok száma tett 19-et, hó

volt 1, jég —, égitáboru — napon, összesen 72 9 millimeter csapadék volt e hónapban, legtöbb 16-án, azaz 14-7 millimeter. —

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest május 3.	Bécs május 3.	
Buza	9 35 — 10-15 frt	9 50 — 10-60 frt
Rozs	7-95 — 8-25 frt	8 95 — 9-40 frt
Árpa, takarmány	7-00 — 7-35 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7-75 — 8-50 frt	8-50 — 9-60 frt
Árpa, seres	8-75 — 10-25 frt	9 00 — 11-50 frt
Zab	7-10 — 7-40 frt	7-45 — 7-80 frt
Tőkbuza	6-20 — 6-30 frt	6-75 — 7-50 frt

Budapesti marhavásár május 1-én. Összes felhajtás 2902 db. nagy és apró marha. — Ebből előadott 38 db. bika, 1054 db. ökör, 370 db. vágó tehén, 209 db. fejős tehén, 64 db. bival, 765 db. borjú, 402 db. hártány, 41 db. juh. Árak: bika darabonként 120 — 195 frt, ökör pártonként 200 — 310 frt, vágó tehén pártonként 140 — 305 frt, fejős tehén darabonként 90 — 170 frt, bival pártonként 160 — 220 frt, borjú dbonként 10 — 25 frt, hártány pártonként 4-50 — 7-50 frt, bika pártonként 18 — 24 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 52 — 55-50 frt, tehénhús 51 — 53 frt, borjúhús 56 — 60 frt, bivalhús 46 — 52 frt.

Bécsi marhavásár április 28-án. Összes felhajtás 2043 db. nagy és pedig 642 db. magyar, 386 db. lengyel és 1015 db. német fajta, szőlőből — — db. ökör, — db. tehén, — db. bika és — db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hízó 52 — 64 1/2 frt, lengyel 53 — 60 frt, német 52 — 65 frt, tehén — — frt, bika — — frt, bival — — frt. Lában darabonként — — frtot fizettek.

Felolós szorokszó: GANNAUF VILMOS.

ÉRTÉKESÍTÉS.

Kívánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybottás és vízművészeti kellékek tárlata.

TÖRÖK
SZENTISZTÁSI
KIALLÍTÁS
1873

ENGERG
KIALLÍTÁS
1873

WALSER FERENCZ

első magyar gép-
és tüztöltészek, gyár,
harang- és érez-öntöde
ERDÉLYORSZÁGI FŐKTELEPE
Kolozsvárt.
Bel-Monostorutca, 12. szám.

Szerelő-műhely vízvezeték kúták s berendezésére.

Tel.emesen leszállított gyári árak mellett. (19) — 52. (3.)

Bécsi központi marhavásár St. Marx.

A bécsi marha- és húсарu vásár-pénztára St. Marx, a bécsi marhavásárra beérkező vásárcikkék bizományszerű eladását hites vásári ügynökei által közvetíti, kiknek kipróbált tevékenysége beküldöink előnyére válik.

A szarvasmarha vásár hétfőn, sertésvásár kedden, juh- és apró marhavásár csütörtökön tartatik meg.

Élőállatok küldése ugy intézendők, hogy legalább 2 nappal, legkésőbb 1 nappal az illető vásár napja előtt érkezzenek be. — Fuvar, élelmezési, vásári és ügynöki díjak a beküldőnek eredeti árakban számoltatnak fel.

A küldemények a bécsi marha- és húсарu vásár-pénztárához St. Marx czimzendők. — További intézkedésig eladási díj czimén felszámítatik: szarvasmarhákért 3/10 százalék, egyéb vásártárgyakért 6/10 százalék az eladási érték után.

Bármely megbízatások a legszolidabb alapon eszközöltetnek és minden utasítás készségesen megadatik.

A bécsi barom- és húсарu vásár-pénztára
St. Marx. Bécsben.

(2-3) (13.)

A legkínóbb kerítés

legelőkhöz, gyümölcskertekhez, vadaskertekhez, vasutakhoz stb.

FELTEN és GUILLEAUME-féle

szabadalmazott

Acél-tűskés-kerítés-sodronyi

100 és 250 méfert tartalmazó gombolyagokban folyton készletben tart

Kohlerich Pál és Fia

(11.) Budapest, (7-15)

IV. Ferencz József-rakpart 21. sz.

Mintát és felláíttási utasítást kívánatra bérmentesen küldendünk.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter							100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balászfalva	április	24	550	450	400	—	350	400	280	—	300	40
Bánfi-Hunyad	április	29	650	500	500	—	220	500	—	—	250	44
Beszterce	április	29	612	425	—	—	287	450	640	240	300	36
Brassó	május	2	660	550	410	405	280	430	277	145	245	48
Csik-Szereda	április	30	750	612	475	500	325	500	220	70	200	36
Deés	április	29	740	640	580	—	320	450	680	240	380	42
Déva*	április	26	1010	830	720	—	—	780	220	170	290	44
Dicső-Szent-Márton	április	30	625	475	450	—	375	420	380	260	380	44
Erzsébetváros	május	3	700	500	450	—	400	440	300	170	250	44
Fogarás	május	2	670	—	397	—	310	450	195	110	230	42
Gyula-Fehérvár	május	3	700	550	475	—	325	480	230	120	230	46
György-Szent-Miklós	április	26	850	750	450	500	300	525	300	100	180	40
Hátszeg	április	28	630	540	420	260	270	450	120	8	250	44
Kézdi-Vásárhely	május	1	680	600	430	420	310	440	400	100	300	44
Kolozsvár	május	1	670	—	486	—	283	450	460	210	300	48
Maros-Vásárhely*	május	1	840	605	750	760	705	600	400	200	450	44
Medgyes	május	1	660	580	455	—	337	462	175	90	215	45
Nagy-Enyed	május	1	600	550	450	—	350	440	480	180	280	44
Nagy-Szeben	május	2	730	580	490	500	320	500	180	150	325	45
Nagy-Váradi	április	29	690	587	511	436	280	468	360	140	380	44
Segesvár	május	1	730	520	450	—	330	410	150	130	220	44
Sepsi-Szent-György	május	5	700	630	440	350	300	460	230	130	150	44
Szamosujvár	május	5	665	530	480	—	270	510	240	75	240	40
Szász-Régen	május	1	625	438	450	—	297	447	310	160	220	44
Szász-Sebes	május	1	720	600	500	—	350	475	210	150	248	44
Szászváros	május	3	690	590	470	—	330	490	300	100	210	44
Székely-Udvarhely	április	29	800	600	500	—	350	500	250	40	280	40
Szilágy-Somlyó	április	18	618	488	470	—	244	454	350	200	300	40
Teke	április	21	600	500	450	400	250	420	260	40	1200	40
Torda	május	3	650	450	475	400	325	450	100	15	250	44

A *-al jegyzett árak metormázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint	1 4-3 1-6 1-12 1-18 1-26 1-30 1-36 1-40 1-52																			
	széri hirdetésnél bélyeggel együtt																			
	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr		
16/16 oldal teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
8/16 oldal teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4/16 oldal teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2/16 oldal teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1/16 oldal teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösseinél, közép-utoza Minorita-épület.